

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 14/2024**

Het Hof vernietigt de Waalse bepalingen die een nieuwe categorie van beschermde afnemers voor energie invoeren, omdat zij inbreuk maken op de federale bevoegdheid in het kader van het sociaal prijsbeleid inzake energie

Bij het decreet van het Waalse Gewest van 22 september 2022 wordt een nieuwe categorie van beschermde afnemers ingevoerd. Die kunnen de levering van elektriciteit en van gas genieten tegen het sociaal tarief dat door de federale overheid is vastgesteld. Die beschermde afnemers zijn onder meer de slachtoffers van de overstromingen van juli 2021 en de personen van wie het beroepsinkomen is getroffen door COVID-19 of door de crisis van de energieprijzen. De vzw « Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven » (FEBEG) vordert de vernietiging van die nieuwe regeling.

Het Hof vernietigt de bestreden bepalingen wegens schending van de bevoegdheidsverdelende regels. Die bepalingen maken inbreuk op de federale bevoegdheid in het kader van het sociaal prijsbeleid inzake energie en die inbreuk kan niet worden verantwoord op grond van de techniek van de impliciete bevoegdheden. Het Hof verwerpt bovendien het verzoek van de Waalse Regering om de gevolgen van de vernietigde bepalingen te handhaven.

1. Context van de zaak

In 2020 heeft een besluit van de Waalse Regering een nieuwe categorie van beschermde afnemers, de « conjunctureel beschermde afnemers », in het leven geroepen. Die afnemers genieten de levering van elektriciteit en van gas tegen maximumprijzen (sociaal tarief) die door de federale overheid zijn vastgesteld. Er wordt erin voorzien dat de overeenkomsten met de energieleveranciers worden opgeschort en dat de energielevering wordt verzekerd door de distributienetbeheerder. Dat besluit en twee wijzigingsbesluiten maken het voorwerp uit van beroepen die hangende zijn voor de Raad van State.

In 2022 heeft de Waalse decreetgever die regeling van beschermde afnemers vastgelegd in een wetskrachtige norm (decreet van 22 september 2022 « tot opschorting van de afsluitingen en tot invoeging van een artikel 66/1 in het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt en een artikel 2bis in het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt »). Kunnen die regeling genieten: (1) de afnemers van wie het beroepsinkomen is getroffen door COVID-19 of (2) door de crisis van de energieprijzen, (3) de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, (4) de afnemers die een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds genieten en die geen beschermde residentiële afnemer zijn, (5) de slachtoffers van de overstromingen van de maand juli 2021 en (6) de personen die onder hetzelfde dak wonen als de voornoemde personen.

De vzw « Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven » (FEBEG) vordert de vernietiging van de artikelen 2 tot 5 van het decreet, die de nieuwe regeling invoeren.

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partij voert aan dat de bestreden bepalingen inbreuk maken op verschillende federale bevoegdheden en dat zij het vrij verkeer van diensten en het algemene normatieve kader van de economische en monetaire unie binnen de federale Staat schenden.

Het Hof merkt op dat de federale overheid, in het kader van energie, bevoegd is voor het prijsbeleid (artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). **De federale bevoegdheid in het kader van het sociaal prijsbeleid omvat** het bedrag van de prijzen en **het bepalen van de begunstigen van die prijzen**. Die federale bevoegdheid verzet zich in beginsel ertegen dat de gewesten een sociaal prijsbeleid aannemen dat is aangepast aan de gewestelijke omstandigheden.

Het Hof is van oordeel dat **de bestreden bepalingen, door de categorieën van begunstigen van de maximale energieprijzen aanzienlijk uit te breiden, inbreuk maken op de federale bevoegdheid** in het kader van het sociaal prijsbeleid inzake energie.

Het Hof onderzoekt vervolgens of het Waalse Gewest de bestreden bepalingen kon aannemen op grond van de techniek van de impliciete bevoegdheden. Die techniek biedt een gewest de mogelijkheid om wetgevend op te treden in een federale aangelegenheid, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, de federale aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en de weerslag op die aangelegenheid marginaal is (artikel 10 van de hierboven vermelde bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Het Hof is van oordeel dat **de bestreden bepalingen, door de categorieën van begunstigen van het stelsel van de maximumprijzen voor de energielevering aanzienlijk uit te breiden, zij het voor een beperkte duur, de economische afwegingen die de federale overheid heeft gemaakt, waaronder het evenwicht tussen het belang van de energieleveranciers en het belang van de afnemers, fundamenteel in het geding brengen. De betrokken aangelegenheid leent zich bijgevolg niet tot een gedifferentieerde regeling.**

Het Hof besluit dus dat **de bevoegdheidsverdelende regels zijn geschonden.**

De Waalse Regering verzoekt het Hof om de gevolgen van de bestreden bepalingen te handhaven, omdat een vernietiging rampzalige gevolgen zou hebben voor de conjunctureel beschermde afnemers, die immers ertoe zouden zijn gehouden het verschil tussen het sociaal tarief en het commercieel tarief terug te betalen aan het Waalse Gewest. Het Hof verwerpt dat verzoek. Het Hof merkt immers op dat het ongrondwettige optreden van het Gewest de oorzaak van de vernietiging is, zodat het Gewest ertoe kan worden gebracht de gevolgen ervan te dragen, met name voor de beschermde afnemers die die bepalingen hebben genoten. Bovendien toont de Waalse Regering niet aan in welk opzicht de vernietiging onoverkomelijke administratieve moeilijkheden voor de leveranciers zou doen ontstaan.

3. Besluit

Het Hof vernietigt de artikelen 2 tot 5 van het decreet van het Waalse Gewest van 22 september 2022.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#).